

DF-002-001412

Seat No. _____

B. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Co-Operation : Paper - IV

(Elective)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001412

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) MCQનાં જવાબ જવાબવહીમાં લખો.
(૨) વિભાગ-૨માં દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સરખા છે.

વિભાગ - ૧ (MCQ)

૨૦

- ૧ ભારતમાં સહકારનો પ્રથમ તબક્કો ક્યારથી શરૂ થયો ?
(A) 1889 થી 1899 (B) 1904 થી 1918
(C) 1947 થી 1950 (D) 1912 થી 1925
- ૨ સહકારી પ્રવૃત્તિનું માળખું કેવું છે ?
(A) ત્રિસ્તરીય (B) દ્વિસ્તરીય
(C) એકમલક્ષી (D) બહુલક્ષી
- ૩ ભારતમાં સૌ પ્રથમ પ્રાથમિક સહકારી ખેત-વિરાણ મંડળીની સ્થાપનાં ક્યારે થઈ ?
(A) 1904 (B) 1906
(C) 1902 (D) 1909
- ૪ ભારતમાં 2001માં સહકારી મંડળીઓનાં રજિસ્ટ્રારોની પરિષદ કયા શહેરમાં મળી હતી ?
(A) મુંબઈ (B) નવી દિલ્હી
(C) બેંગ્લોર (D) ગાંધીનગર

- ૫ ભારતમાં ગાડગીલ સમિતિની સ્થાપનાં ક્યારે કરવામાં આવી ?
 (A) 1944 (B) 1940
 (C) 1955 (D) 1948
- ૬ સહકારી મંડળી શરૂ કરવા માટે શરૂઆતમાં કેટલા સભ્યો જરૂરી છે ?
 (A) 15 (B) 9
 (C) 20 (D) 10
- ૭ સહકારી પ્રવૃત્તિનાં પિતા તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?
 (A) ડૉ. કિંગ (B) રોબર્ટ ઓવન
 (C) હેમિલ્ટન (D) કાલ્વર્ટ
- ૮ ભારતનો પ્રથમ સહકારી કાયદો કઈ સાલમાં અમલમાં આવ્યો ?
 (A) 1947 (B) 1950
 (C) 1918 (D) 1904
- ૯ કઈ સાલમાં કૃષિ બેન્કની સ્થાપનાં થઈ ?
 (A) 1980 (B) 1992
 (C) 1998 (D) 1982
- ૧૦ પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેન્કની સ્થાપનાં ક્યારે કરવામાં આવી ?
 (A) 1975 (B) 1985
 (C) 1968 (D) 1969
- ૧૧ નાબાર્ડની સ્થાપનાં કઈ સાલમાં કરવામાં આવી ?
 (A) 1982 (B) 1950
 (C) 1947 (D) 1968
- ૧૨ ભારતમાં રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાની સ્થાપનાં ક્યારે થઈ ?
 (A) 1935 (B) 1947
 (C) 1950 (D) 1975

- ૧૩ 14 મોટી વ્યાપારી બેન્કોનું રાષ્ટ્રીયકરણ ક્યારે થયું ?
- (A) 1966 (B) 1967
(C) 1968 (D) 1969
- ૧૪ ભારતમાં કૃષિ બેન્કની સ્થાપના કોના દ્વારા કરવામાં આવી ?
- (A) કાર સોડેસે (B) વિલિયમ વેડરબર્ન
(C) વિલિયમ કિંગ (D) રોબર્ટ ઓવન
- ૧૫ રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા કયાં નિયંત્રણનું કાર્ય કરે છે ?
- (A) નફો (B) ખોટ
(C) શાખ (D) વિનિમય
- ૧૬ સહકારી ખેત-ધિરાણમાં કઈ બાકીનું પ્રમાણ વધુ રહે છે ?
- (A) ટૂંકી મુદત બાકી (B) લાંબી મુદત બાકી
(C) મુદત બાકી (D) એક પણ નહીં
- ૧૭ 1929માં કયાં સ્થળે સહકારી તાલીમ શાળા શરૂ થઈ ?
- (A) અમદાવાદ (B) પૂના
(C) ગાંધીનગર (D) સુરત
- ૧૮ આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી સંઘની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી ?
- (A) 1975 (B) 1965
(C) 1947 (D) 1895
- ૧૯ આધુનિક યુગમાં કયા દેશને સહકારી પ્રવૃત્તિનું ઉદ્ભવસ્થાન ગણવામાં આવે છે ?
- (A) અમેરિકા (B) રશિયા
(C) ઈંગ્લેન્ડ (D) ભારત
- ૨૦ ભારત સરકારે કઈ સાલમાં રાષ્ટ્રીય સહકારી નીતિ અમલમાં મૂકી ?
- (A) મે - 2001 (B) મે - 2007
(C) જૂન - 2002 (D) એપ્રિલ - 2004

વિભાગ - ૨

૧	સહકારી પ્રવૃત્તિનો ઇતિહાસ તપાસો.	૧૦
	અથવા	
૧	કૃષિ ધિરાણમાં રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાનો ફાળો.	૧૦
૨	ભારતમાં ગ્રાહક સહકારી ભંડારોનું મહત્વ સમજાવો.	૧૦
	અથવા	
૨	ખેત ધિરાણ સહકારી મંડળીની મર્યાદાઓ ચર્ચો.	૧૦
૩	ખેત ધિરાણ સહકારી મંડળીનું મહત્વ ચર્ચો.	૧૦
	અથવા	
૩	સહકારી બજાર વ્યવસ્થા ચર્ચો.	૧૦
૪	રૂપાંતરિત સહકારી મંડળી સમજાવો.	૧૦
	અથવા	
૪	ગૃહ-નિર્માણ સહકારી મંડળી સમજાવો.	૧૦
૫	ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) (૧) ઈફ્કો (IFFCO) (૨) ગ્રાહક સહકારી મંડળી.	૧૦

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Write MCQ answer in answer book.
(2) All questions carry **equal** marks in Section-II.

SECTION - I (MCQ)

20

- 1** When did the first phase of co-operative start ?
(A) 1889 to 1899 (B) 1904 to 1918
(C) 1947 to 1950 (D) 1912 to 1925
- 2** Describe the structure of co-operative activities.
(A) Three type (B) Two type
(C) One type (D) Many type
- 3** In which year the first primary co-operative Agro-Finance society was established in India ?
(A) 1904 (B) 1906
(C) 1902 (D) 1909
- 4** Where was the conference of the Registrars of co-operative society held in India in 2001 ?
(A) Mumbai (B) New Delhi
(C) Bangalore (D) Gandhinagar
- 5** When was Gadgil Committee formed ?
(A) 1944 (B) 1940
(C) 1955 (D) 1948
- 6** How many members are required to start a co-operative society ?
(A) 15 (B) 9
(C) 20 (D) 10

- 7 Who is called the father of co-operative movement ?
(A) Dr. King (B) Robert Owen
(C) Hamilton (D) Calvert
- 8 In which year was the India's First Co-operative Act introduced ?
(A) 1947 (B) 1950
(C) 1918 (D) 1904
- 9 In which year was the Agriculture Bank established ?
(A) 1980 (B) 1992
(C) 1998 (D) 1982
- 10 In which year were the regional rural bank started ?
(A) 1975 (B) 1985
(C) 1968 (D) 1969
- 11 In which year was NABARD founded ?
(A) 1982 (B) 1950
(C) 1947 (D) 1968
- 12 In which year was RBI founded ?
(A) 1935 (B) 1947
(C) 1950 (D) 1975
- 13 In which year were the major 14 Commercial Banks nationalized ?
(A) 1966 (B) 1967
(C) 1968 (D) 1969

- 14 Who founded Agriculture Bank in India ?
(A) Kar Sondase (B) William Wedarburn
(C) Dr. William King (D) Robert Owen
- 15 What is regulated by RBI ?
(A) Profit (B) Loss
(C) Credit (D) Transaction
- 16 Amount of which debt is more in co-operative agriculture credit ?
(A) Short term debt (B) Long term debt
(C) Overdue debt (D) No any one
- 17 Where was the co-operative training school founded in 1929 ?
(A) Ahmedabad (B) Pune
(C) Gandhinagar (D) Surat
- 18 International co-operative union was founded in which year ?
(A) 1975 (B) 1965
(C) 1947 (D) 1895
- 19 Which country is considered as the origin of the co-operative movement in modern age ?
(A) America (B) Russia
(C) England (D) India
- 20 In which year National Co-operative Policy granted from Indian Government ?
(A) May - 2001 (B) May - 2007
(C) June - 2002 (D) April - 2004

SECTION - II

- 1 Explain the history of co-operative movement in India ? 10
- OR**
- 1 Contribution of RBI in agriculture credit. 10
- 2 Explain the importance of consumer co-operative store. 10
- OR**
- 2 Discuss the limitations of agriculture credit co-operative society. 10
- 3 Discuss the importance of agriculture credit co-operative society. 10
- OR**
- 3 Discuss marketing co-operative societies. 10
- 4 Explain processing co-operative societies. 10
- OR**
- 4 Explain housing co-operative society. 10
- 5 Write short note on : (any **one**) 10
- (1) IFFCO
- (2) Consumer co-operative societies.
-